

КРАСНОРЕЧЈУ ПРОТИВ КОРОНЕ

Због ситуације изазване корона вирусом, дебатни турнир „Виртуелна комуникација” одржан је онлајн, а такмичари су дебатовали путем видео-позива. Вукашин Лаловић (II₇) освојио је десето, Жарко Баћовић (I₁₀) седмо, а Давид Миленковић (I₁₀) пето говорничко место у новис (почетничкој) категорији, а тимови тројице наших дебатера пласирали су се у финале турнира.

На регионалном такмичењу у беседништву „Славослов”, у организацији Црквене општине смедеревске, учешће су узели наши ученици Маја Крстић (III₇) и Матија Ђуричић (III₈). Маја је остварила учешће у полуфиналу, док је Матија у финалу, одржаном у Саборном храму Светог великомученика Георгија у Смедереву, освојио треће место.

Иако Маја Крстић није остварила пласман у финале, њен текст „Вратимо језику боје” оставио је посебан утисак.

Дебатни клуб Прве београдске гимназије

Вратимо језику боје

Од свих неправди на свету, најтеже су оне које саме себи наносимо.

Човек – човеку, земљак – земљаку, потомак – претку. Данас, најчешћа неправда је заборав.

Србију, малу земљу међу међу световима; у жижи ратова и освајачких похода, одржао је српски. Свест о томе ко смо и ко су нам били преци садржана је у нашем језику. Но, за разлику од наших очева, нисмо свесни светиње коју један језик чува.

„А камен овај, к’о пирамида
Што се из праха диже у небо,
Костију кршних то је гомила
Што су у борби против душмана
Дедови твоји вољно слагали
Лепећи крвљу срца рођеног.“

Отаџбина, Јакшић

Не знамо довољно о жртвама наших дедова. Не сећамо се како је то бити спреман за кило земље дати кило крви. Да за веру, за слободу, за језик вреди положити живот.

Само да би та иста вера после била немаром упрљана. Само да би та слобода била узета здраво за готово и исто тако олако предавана. Само да би тај језик био окруњен; избразден непажњом, изобличен, испран, избледео.

Само да би та крв, вољно дата, за мање од два века, од вишњикасте, од рујне, од русе, од риђе, од скарлетне, од циноберне постала само црвена.

Ћирилица се протерује са телевизијских екрана и из наше свакодневице. Има је само на излозима пекара и месара, и види је само онај ко је погледом тражи.

Странци нас уче како се наше сопствене речи изговарају. Свуда се чује доброЈутро и добродОшли.

Пунокрвни изрази мењају се својим анемичним варијантама. Има ли бенефита ова актуелизација? То јест – које су добробити ове тихе издаје?

Правописи се прекрајају по мери незнањем задојене већине. Старе српске речи се више ни не уче. Отписане су као архаизми, као непотребне, старомодне, неодговарајуће „модерном добу” у које без реда и разума журимо.

Да је језик важан не усуђују се да кажу ни наши академици. Учењаци ћуте и допуштају да нам се језик касапи.

Да језик није важан осмелио би се да каже само онај ко се предуго није сећао, а таквих је много. Да није важан - да ли би баш њега по окупацији Београда у Другом светском рату душмани забранили и пре поделе територија? Да није важан, да ли би они Срби, апсурдно осрамоћени тиме што Срби јесу, баш то пробали да искорене из свести ближњих?

Матија Бећковић каже: „Сваки окупатор је прво забрањивао ћирилицу. И да нема другог разлога да је сачувамо, тај би био довољан.“

Србин који заборави српски заборавиће и данак у крви, и Балканске ратове и зашто је кајмакчаланско камење испред Скупштине.

Е да су међу нама Андрић, Јакшић, Његош, Свети Сава, Доситеј...

Да су дочекали дивови на чијим раменима стојимо да нас виде како гледамо у под! Шта би нам рекли? И, још важније, да ли бисмо их разумели?

Да ли би нам идеја националног поноса била исто толико неразумна и страна колико и „архаизми“ које би нам упутили?

Чега се ми то толико стидимо? Традиције? Тога што су за наше постојање и опстанак заслужни наши преци, храбрији и мудрији од нас самих?

Но, пепео можда и прашта. Најтужније је то што ће, ако се настави ова отужна асимилација, ово ћутање интелектуалаца, ово наше одрицање од сопствене крви, можда баш моја генерација бити последња која говори српски. Доћи ће на свет деца која неће имати ни где да чују ни кога да питају шта значе „архаизми” и све те силне речи из епских песама.

И, већ је почело.

Бледило језика и духа већ се шири. Када су на малој матури питали ученике основних школа шта значи реч „неимар“ – мало ко од њих је знао. Ово наше најважније народно благо копни, а на очувању истог уопште се не ради. Мора да се дела одмах. Свесно и одлучно, морамо се одмах супротставити одрону заборава, да нас заједно не би прогутао.

Морамо очувати богатство речи и духа, дужни смо и очевима и будућој деци.

Морамо стати на браник отаџбини.

Морамо вратити језику боје.

Маја Крстић (III-7)